

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu III / Semestrul 5

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificări COR/grupă de bază ESCO*	istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303); politolog (COR 263304) / Cod calificare conform ESCO (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations) (https://www.anc.edu.ro/competente/): 2633 - Filozofi, istorici și specialiști în științe politice; 2310 - Profesori universitari și asimilați / Acces în ciclul de masterat

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Imaginea ca document		2.2. Cod disciplină		I.3106A	
2.3. Titularul activității de curs			Conf. univ. dr. Ileana Burnichioiu				
2.4. Titularul activității de seminar / laborator			Drd. Andrea Györfy				
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	5	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	Op

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs		3.3. seminar/laborator	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs		3.6. seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
d. Tutorat					0
e. Examinări					2
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					0

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	31
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	44
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	75
3.10 Numărul de credite**	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	I.1204 Istoria și teoria artei
4.2. de competențe	- capacitatea de identificare și clasificare a surselor (scrise/materiale) și noțiuni de critică a surselor; - noțiuni de terminologie de istoria artei și de analiză formală; - abilități de redactare academică (citare, note, bibliografie) și lucru cu baze de date/bibliografie; - competențe digitale de bază: căutare avansată, organizare fișiere, utilizare instrumente online.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	- participare activă; lecturi pregătitoare; suport audio-video (proiector), acces la colecții digitale și la seturi de imagini.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	- prezență și participare activă (discuții, lucru în echipe mici); laptop/tabletă cu acces la internet pentru exerciții de verificare; predarea la termene a fișelor de analiză și a portofoliului; respectarea normelor de etică și integritate academică.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe/rezultate ale învățării specifice programului de studii	C 2 – utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor concepte, situații și procese istorice. C3 – aplicarea unor principii și metode de bază pentru rezolvarea de probleme specifice domeniului Istorie.
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea capacității de utilizare a imaginilor ca documente istorice și arheologice, prin aplicarea criticii sursei vizuale, a metodelor de descriere și interpretare, a verificării autenticității și a normelor de etică, în vederea integrării riguroase a corpusului vizual în cercetare și în lucrările de licență.
7.2 Obiectivele specifice	1. Definește tipurile de documente vizuale și formulează întrebări de cercetare adecvate, construind un corpus (serialitate/circulație). 2. Aplică critica externă (proveniență, date, suport/materialitate, autenticitate) și delimitează certitudinile de inferențe; aplică critica internă (intenție, funcție, convenții, coduri culturale), identificând biasuri și „regimuri de vizibilitate”. 3. Realizează o descriere vizuală standardizată (denotație/conotație), utilizând vocabular controlat și fișe de analiză; evaluează compoziția, lumina, culoarea/contrastul și construcția spațiului ca indicatori analitici, nu ca judecăți de gust. 4. Verifică imagini fotografice și în mișcare (metadate, retuș/manipulare etc.) și discută riscurile culturii falsului. 5. Integrează corpusul vizual în demersul de cercetare (cu texte/obiecte/arhive), cu citare/creditate corectă, drepturi și considerații etice.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
8.2. Seminar-laborator	Metode	Observații
1. Imaginea ca sursă istorică: tipuri de documente vizuale; întrebări de cercetare; lanțul de producere (autor - comanditar - public - circulație). (3 h) 2. Critica externă: proveniență, date, suport/materialitate; serie/corpus, autenticitate; exercițiu pe fișă. (3 h) 3. Autenticitate și serialitate: serie/corpus, copii/derivații; „cert vs. inferență”. (3 h) 3. Critica internă: intenție, funcție, convenții, coduri culturale; bias, stereotipuri, „regimuri de vizibilitate”. (3 h) 4. Descrierea vizuală standardizată: denotație/conotație, vocabular controlat, fișă de analiză; comparații între imagini. (3 h) 5. Bias și stereotipuri; „regimuri de vizibilitate”; analiză comparativă. (3 h) 6. Descriere standardizată I: denotație/conotație; vocabular controlat. (3 h) 7. Descriere standardizată II: completarea fișei de analiză pe imagini diferite. (3 h) 8. Compoziție, lumină, culoare/contrast ca indicii: atelier de argumentare. (3 h) 9. Spațiul în imagine: perspectivă/vedută/spațiu narativ; limite probatorii - ce poate/nu poate „dovedi” despre realitatea istorică. (3 h) 10. Tehnici/medii și materialitate: urme de execuție și efecte asupra valorii documentare. (3 h) 11. Stil, periodizare, atribuire: exercițiu de încadrare și riscuri metodologice. (3 h) 12. Iconografie și iconologie (Panofsky ca metodă); alternative (semiotică/antropologie vizuală). (3 h) 13. Fotografia ca document: arhive, metadate (EXIF), retuș/manipulare; verificare proveniență („reverse image”). (3 h) 14. Filmul/documentarul ca sursă; montaj și reenactment; portofoliu final: corpus, citare/creditate, drepturi, etică. (3 h)	- atelier de analiză pe imagini (individual/în grup); - aplicații pe fișă standardizată; - mini-prezentări și peer-review; - exerciții de verificare (metadate/surse/lanț de distribuție); - construire progresivă a portofoliului.	Portofoliul include fișe de analiză pentru minimum cinci imagini (medii diferite) + o notă metodologică privind proveniența și drepturile de utilizare. Fiecărei teme îi sunt alocate câte 3 ore
Bibliografie selectivă HUGHES-WARRINGTON, Marnie; NELSON, Kim; TREACEY, Bridget (coord.), <i>The Routledge Companion to History and the Moving Image</i> , London - New York, Routledge, 2024. NELSON, Kim, <i>Making History Move: Five Principles of the Historical Film</i> , New Brunswick, Rutgers University Press, 2024. RICHARDSON, Lorna-Jane; REINHARD, Andrew; SMITH, Nicole (coord.), <i>The Routledge Handbook of Archaeology and the Media in the 21st Century</i> , London - New York, Routledge, 2024. NEUMÜLLER, Moritz (coord.), <i>The Routledge Companion to Photography, Representation and Social Justice</i> , London - New York, Routledge, 2023. ROSE, Gillian, <i>Visual Methodologies: An Introduction to Researching with Visual Materials</i> , ed. a 5-a, London, SAGE, 2022. HENȚEA, Călin, <i>România: album de istorie postdecembristă, 1990-2020</i> , Cluj-Napoca, Editura Mega, 2022. IONESCU, Adrian-Silvan, Silvan. <i>Istoric în imagini al epocii sale</i> , București, Editura Muzeului Național Cotroceni, 2021. NEGREA, Eugen, <i>65. Asociația Artiștilor Fotografi din România 1956-2021</i> , București, 2021.		

PAUWELS, Luc; MANNAY, Dawn (coord.), *The SAGE Handbook of Visual Research Methods*, ed. a 2-a, London, SAGE, 2020.

SILVERMAN, Craig (coord.), *Verification Handbook: For Disinformation and Media Manipulation*, Maastricht, European Journalism Centre, 2020.

MCFADYEN, Lesley; HICKS, Dan (coord.), *Archaeology and Photography: Time, Objectivity and Archive*, London - New York, Bloomsbury Academic, 2020.

FARID, Hany, *Fake Photos*, Cambridge (MA), The MIT Press, 2019.

STURKEN, Marita; CARTWRIGHT, Lisa, *Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture*, ed. a 3-a, New York, 2018.

FARID, Hany, *Photo Forensics*, Cambridge (MA), The MIT Press, 2016.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă instrumente metodologice indispensabile pentru istorici și arheologi în lucrul cu arhive vizuale, colecții muzeale și documentare de teren (fotografii, planșe, gravuri, film). Competențele de critică a imaginii, standardizare a descrierii și verificare a autenticității (inclusiv în contexte de dezinformare) sprijină direct: (1) cercetarea științifică și elaborarea lucrărilor de licență; (2) activitățile de patrimoniu (inventariere, documentare, expoziții); (3) comunicarea publică responsabilă a rezultatelor (creditare, drepturi, etică).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Înțelegerea și aplicarea conceptelor/metodelor de critică și analiză. Realizarea portofoliului vizual și integrarea corpusului în demers de cercetare.	Examen oral pe analiză scrisă ghidată pe un set de imagini (aplicarea fișei + argumentare). Portofoliu + prezentare orală (10-15 min) și discuție; evaluare continuă a participării.	40% 60%

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titular de seminar

28.09.2025

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

1.10.2025